

เสถียรภาพของรัฐบาลบริหาร

โดยเปรียบเทียบแล้ว รัฐบาลบริหารมีเสถียรภาพทางการเมืองมากกว่ารัฐบาลชนมาก

ในสมัยของกลุ่มพลังทางการเมืองเก่าที่เคยเป็นคู่ปรับของรัฐบาลพลเรือนที่มาจากการเลือกตั้งคือ พลังของกองทัพ รัฐบาลบริหารและรัฐบาลชนได้รับอานิสงส์หลายอย่างหลายประการจากความล้มเหลวโดยสิ้นเชิงของการสถาปนาอำนาจอของ รสช. พร้อมๆ กับปฏิกิริยาวิสัยทางการเมืองที่มาจากกระแสการเคลื่อนไหวทางการเมืองเพียงครั้งเดียวของชนชั้นกลางเมื่อเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ กองทัพไม่เลื่อยอยู่อย่างนิ่งๆ นานขนาดนี้

ในสมัยรัฐบาลบริหาร แม้ว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยซึ่งเป็นนักการเมืองไปแล้ว จะจัดโครงสร้างทางตำแหน่งในกองทัพใหม่ จะเสนอโครงการการลงทุนในการจัดซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์ต่างๆ นานา รวมทั้งจัดซื้อความที่ขมขื่นค่าน้ำมันมีน้มน้ำมัน แต่ก็ได้ถูกตัดทานจากนักการเมืองเพียงไม่กี่คน จากคนเล็กๆ ทั้งสิ้น เช่น นักการเมืองหน้าใหม่ที่เป็นหัวหน้าพรรคพลังธรรม นักการเมืองสมัยแรกคนหนึ่งของพรรคชาติพัฒนา นักการเมืองตัวเล็กนิดเดียว คือ ไชยกรัฐบาล โครงการจัดซื้ออาวุธทั้งหลายก็จะล่อไป แล้วกองทัพก็อยู่อย่าง ไม่เคยเป็นอย่างนี้มาก่อน

เราเดินไปแล้วหรือว่า การคิดงบประมาณฉบับเพียง 4 ล้านบาท โดย ศ.ส.หญิงของพรรคประชากรไทย คือ นางเย็นจิตร รัตพัฒน เมื่อหลายปีก่อนนี้ เป็นเรื่องที่กองทัพ

สมัยนั้นรับไม่ได้เลย นอกจากอานิสงส์ที่รัฐบาลทั้งสองได้รับแล้ว เป็นที่เชื่อกันว่า ตัวนายกรัฐมนตรีมีความสามารถพิเศษและความสัมพันธ์ส่วนตัวกับแกนนำในกองทัพที่พอจะทำให้กองทัพอยู่นิ่งๆ ได้นานกว่านานกว่าชนด้วย

พลังทางการเมืองอีกแบบหนึ่งที่จะมีโอกาสใ้คนล้มรัฐบาลได้คือ มือ ซึ่งรัฐบาลบริหารก็จัดการได้ดีกว่ารัฐบาลชน รัฐบาลบริหารมีนักการเมืองหลายประเภทที่จัดการกับมือได้หลายรูปแบบ มีนักการเมืองที่พูดจาโผงผางกับชาวบ้านได้ และพร้อมจะคิดโต๊ะจีนและจัดรถรับส่งกับบ้านได้ มีลูกสาวที่เป็นนักการเมืองที่พร้อมจะเดินไปคู่สามีที่ทางกรจัดให้มือบิไซ และพร้อมจะพาอุกหลานมือบิไซไปเที่ยวแดนเนรมิต การค้าขายของชาวบ้านหนึ่งสมัยรัฐบาลชนกับรัฐบาลบริหารก่อผลสะท้อนต่อเสถียรภาพของรัฐบาลทั้งสองอย่างสืบต

รัฐบาลหลายยุคหลายสมัยแล้ว ไม่เคยสนใจมอบเป็หัวแตกอย่างสมัครพรรคพวก แต่รัฐบาลบริหารก็ทำให้ปัญหาที่สืบสมานานของมือบิไซหัวแตกกลายมาเป็นมติดะรัฐมนตรี ผลจะเป็นอย่างไรก็ตาม แต่แสดงว่ารัฐบาลบริหารมีการจัดการกับมือบิไซหลายวิธีมากกว่าจะห้ามมือบิไซจากพรรคอย่างเดียว

ในสมัยรัฐบาลชน พลังทางการเมืองที่บั่นทอนเสถียรภาพของรัฐบาลมากที่สุด ซึ่งเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ก็คือพรรคร่วมรัฐบาล ด้วยความจำเป็นของสถานการณ์ทางการเมืองขณะนั้นรัฐบาลชนได้ดึงเอาพรรคกิจสังคมเข้าร่วมรัฐบาล แต่ในไม่ช้าพรรคกิจสังคมก็ออกจากรัฐบาล เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่า พรรคความหวังใหม่คือตัวแปรสำคัญของเสถียรภาพทางการเมืองของรัฐบาลชน ซึ่งก็เป็นอย่างนั้นจริงๆ เมื่อประเด็นทางการเมืองที่เล็กมาก คือการเสนอออกกฎหมายปรับปรุงองค์การบริหาร

ส่วนจังหวัด คือการเลือกตั้งและแต่งตั้งกำนันแทน ถูกนำมาเป็นสาเหตุให้พรรคความหวังใหม่ถอนตัวออกจากรัฐบาลชน

แต่รัฐบาลบริหารเกิดผลบว่ โขชนให้กับทุกพรรคการเมืองที่ร่วมรัฐบาลได้ดีกว่ารัฐบาลชนมาก คือให้หัวหน้าพรรคความหวังใหม่บ้าง ให้หัวหน้าพรรคพลังธรรมบ้าง ให้กลุ่ม 16 บ้าง นายกรัฐมนตรีประ โยชนและเอาใจแม้กระทั่งพรรคเล็ก อย่างพรรคนำไทย นายกรัฐมนตรีเอาใจ ดร.อำนาจ วีรธรรม โดยการพาไปร่วมงานในกิจการต่างประเทศสำคัญๆ ทุกครั้ง นายกรัฐมนตรีให้ความสำคัญต่อ น.ร.ว.เกษมสไมสร เกษมศรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศที่พรรคนำไทยจับปล่อยทุกวันพอๆ กับการดึงเอา ศ.ส.สมัยแรกจากพรรคนำไทย คือ นายประชา คุณะเกษม มาเป็นที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีด้านกิจการต่างประเทศ

รัฐบาลชนซึ่งมีคะแนนเสียงน้อยกว่ารัฐบาลบริหาร ถูกอภิปรายไม่ไว้วางใจในรัฐสภาบ่อยครั้งกว่ารัฐบาลบริหาร แต่ก็อยู่รอดมาได้ และฝ่ายค้านสมัยนั้นต้องใช้เวลานานร่วม 7 เดือนเพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา ส.ป.ก.4-01 พร้อมๆ กับต้องใช้เวลานานมาก เพื่อก่อนจะแสดงความรู้สึก ไม่พอใจต่อรัฐบาลกับคนกรุงเทพมหานคร

รัฐบาลบริหารซึ่งมีเสถียรภาพทางการเมืองมากกว่ารัฐบาลชนในหลายๆ กรณี และถูกอภิปรายไม่ไว้วางใจในรัฐสภาเพียงครั้งเดียว จึงตัดสินใจเปิดการอภิปรายไม่ไว้วางใจแล้วโยนความสงสัยของประชาชนออกจากกระบวนการทางรัฐสภาซึ่งตัวเองถนัด และได้เปรียบมากอยู่แล้วมาสู่ความจงงสงสัยในสมองของประชาชน และนำไปสู่การวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลในสื่อมวลชน ซึ่งมีทั้งการทำทนายฝ่ายค้านให้อภิปรายทางโทรทัศน์ และสร้างความสงสัยและทำทนายประชาชนในสิ่งที่ตัวเองควบคุมไม่ได้ คือ ในหน้าหนังสือพิมพ์

ทำไมรัฐบาลบริหารซึ่งมีเสถียรภาพทางการเมืองอันมั่นคงยิ่ง จึงตัดสินใจเลือกหนทางที่ตนเองควบคุมเสถียรภาพของรัฐบาลตน ได้ยากยิ่งเช่นนี้